

FÍGGJARMÁLARÁÐID

Argir, 26. januar 2017
J.nr. 6020-0015/2004

Løgtingið

Løgtingsmál nr. xx/2016: Uppskot til løgtingslög um talgildar rokningar

Uppskot

til

løgtingslög um talgildar rokningar

Kapittul 1

§ 1. Lógin er galdandi fyri landsstovnar, grunnar o.o., sum eiga at verða tikan við á løgtingsfíggjarlógin, hereftir nevnd landið, og fyri øll, sum senda almennum stovnum rokningar, hereftir nevndir ognarar.

rokningum frá ognarum, og sum sendir tær víðari til búskaparskipanina hjá landinum.
Stk. 3. Landsstýrismaðurin góðkennir og kunngerð neyðugar upplýsingar um rokningahandfaringarstøðir.
Stk. 4. Landsstýrismaðurin ásetur neyvari reglur fyri, hvørjum tókniligum sniði talgildu rokningar skulu vera í, sum landið skal taka ímóti.

Kapittul 2

Rokningar til landið frá ognarum fyri vørur og tænastur

§ 2. Landsstýrismaðurin kann áseta reglur fyri, hvussu gjaldsviðurskifti millum ognarar og landið verða avgreidd, herímillum at landið kann halda aftur gjaldi til ognara, sum ikki heldur tær reglur, ið landsstýrismaðurin hevur ásett.

§ 3. Ognarar skulu senda almennum stovnum rokningar talgilt umvegis eina rokningahandfaringarstøð.

Stk. 2. Ein rokningahandfaringarstøð er ein KT-skipan, sum tekur ímóti talgildum

§ 4. Tá ið landið bíleggur vørur ella tænastu, skal landið lata ognaranum:

1. eitt eintýðugt nummar, sum eyðmerkir, hvagar talgilda rokningin til landið skal sendast,
2. eitt bíleggingar- ella umbiðingar-nummar,
3. persónstilvísing ella aðra tilvísing og
4. möguliga eyðmerkingarupplýsing um útreiðsluna.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin tillutar og kunngerð eintýðug nummur sbrt. stk. 1, nr. 1.

§ 5. Talgildar rokningar, sum verða sendar landinum, skulu hava tær upplýsingar, sum landið sbrt. § 4 skal lata ognaranum, t.v.s. eyðkennisnummar, bíleggingarnummar o.a.

Stk. 2. Landið kann halda aftur gjaldinum til ognara, hevur ognarin ikki sent rokningina talgilt, sum ásett í § 3, ella um talgilda rokningin ikki hevur tær upplýsingar, hon skal sbrt. stk. 1.

Stk. 3. Heldur landið gjaldi aftur, verður goldið uttan ógrundað dvøl, tá ið landið hevur móttikið eina talgilda rokning, sum lýkur krøvini í stk. 1. Heimildin at halda gjaldinum aftur er treytað av, at landið hevur latið ognaranum upplýsingar sbrt. § 4.

Stk. 4. Heldur landið aftur gjaldi til ognara, tí hesin ikki hevur sent talgilda rokning sum ásett í stk. 1, skal landið boða ognaranum frá, at rokningin ikki verður goldin, fyrrenn ásetingarnar í stk. 1 eru hildnar.

§ 6. Landsstýrismaðurin kann í kunngerð áseta frávik frá § 3 fyri ognarar, sum árliga bara senda landinum fáar rokningar.

§ 7. Henda løgtingslógin kemur í gildi 1. januar 2018.

Stk. 2. Lógin er bert galldandi fyri avtalur, sum eru gjørðar á privatrættarligum grundarlagi.

Stk. 3. Lógin er ikki galldandi fyri avtalur, ið eru gjørðar, áðrenn lógin kemur í gildi.

Kap. 1. Almennar viðmerkingar

Landsstýrið og samgongan hava sett sær fyri, at Føroyar skulu gerast undangonguland innan talgilding. Tí hetta vil skunda undir varandi fólkavøkstur, skapa fleiri størv, styrkja kappingarførið, geva möguleika fyri betri tænastum, rationellari umsiting og lætta um hjá borgarum og vinnu.

Stig eru tí tikan til, at seta í verk eitt talgilt undirstøðukervi fyri alt tað føroyska samfelagið umvegis verkætlanina Talgildu Føroyar. Men skal málið innan talgilding røkkast, krevjast átök á fleiri økjum, og við hesum lógaruppskoti verða stig tikan til, at talgilda rokningar til landið.

Lógaruppskotið ásetur, at sendir tú rokningar til tað almenna, skulu hesar sendast talgilt. Tó kann undantak gerast fyri tey, ið senda heilt fáar rokningar til tað almenna. Bæði tænastuveitarin og landið fáa stórar fyrimunir við hesum ásetingum.

Tænastuveitarin fær bæði skjótari og tryggari sent rokning til almenna stovnin, og landið sparir tíð og fær størri rættleika í viðgerð sínari av rokningum. Tað verður gjört við, at seljarin sendir rokningaupplýsingar talgilt til keypara í einum sniði, so keypari fær endurnýtt tær skrásetingar, ið hann hevur tørv á. Tískil verða upplýsingar í einari sölurokning bert skrásettar handliga eina ferð.

Ayleiddur vinningur av talgildari fakturering er, at seljarin effektiviserar sínar solumannagongdir, tí rokskaparskipanin sendur filur yvir alnótina til rokskaparskipanina hjá keypara, í staðin fyri handliga handfaring av pappírsrokningum.

Um seljarin sendir talgilt gjaldsmerki (FI-gjaldsstrong) við í talgildu rokningini, sendir landið eisini hesar upplýsingar aftur til hansara, so seljarin hevur möguleika at automatisera inngjaldsbókhald sítt eisini. Tað er vanligt, at tá ið føroysku KT-fyritøkurnar seta upp talgilda fakturering hjá kundum sínum, verður hesin parturin eisini settur í verk, og hetta er størra umsitingarliga sparingin fyri seljanan. Tískil er talgild fakturering ein vinningur fyri báðar partar.

Seinastu 10-15 árini hava fóroysk virkir og stovnar dagført roksnkaparskipanir sínar, so tær hava sent rokningar við teldubrævi, í staðin fyri at skriva hesar út og senda við posti. Hesar rokningar við teldubrævi eru tó ikki veruligar talgildar rokningar. Tí tær eru bert ein mynd, tær innihelda ikki talgildar upplýsingar at endurnýta hjá keypara. Seinastu 10 árini eru alt fleiri fóroyskar fyritøkur, av ymsum støddum og í ymsum vinnugreinum, farnar at senda og taka ímóti veruligum talgildum rokningum.

Orsøk og endamál

Endamálið við lógaruppskotinum er:

- at skunda undir at røkka málínunum, at gera Føroyar til undangonguland innan talgilding,
- at skapa eina tíðarhóskandi og effektiva rokningahandfaring í Føroyum,
- at gera almennu umsitingina/roksnkaparverkið virknari við at gera rokningahandfaring meira sjálvvirkandi og rættari,
- at tryggja at ognarnar – privatir ella almennir – fåa peningin fyri latnar veitingar so skjótt sum gjørligt.

Orsøkin, at hetta verður gjört sum lögarkrav, er, at skal verða fingin ein munadygg loysn, mugu allir teir stóru fóroysku ognararnir vera við í allari loysnini. Hetta hevur ikki víst seg at gerast veruleiki so leingi hetta er sjálvboðið.

Í 2016 senda fleiri enn 100 fóroyskir ognarar síni krøv umvegis rokningahandfaringarstøð til stovnar, sum hava sít bókhald í Búskaparskipan landsins. Talan er bæði um stórar fyritøkur, miðalstórar fyritøkur og lítlar fyritøkur, eisini einstaklingavirkir. Talan er bæði um at fyritøkur senda frá síni roksnkaparskipan til almennu roksnkaparskipanina og um, at fyritøkur nýta rokningaportalar. Í 2016 móttók landið umleið 55 % av sínum rokningum umvegis rokningahandfaringarstøðir. Tað hevur tikið 10 ár at koma upp á núverandi støði og lítið røkist fyri, at talið hækkar upp á ynskta støðið upp á 85-90%.

Málið er, at skera burt handliga at handfara fysisk skjøl/fysiskar rokningar. Tað verður gjört, áðrenn rokningin verður lisin inn í búskaparskipanina sum talgild rokning. Ognarin, sama ger, um talan er um landið, fysiskan ella lögfrøðiligan persón, skal í staðin senda eina talgilda rokning, sum verður lisin inn í búskaparskipanina og handfarin í talgildari verkgongd.

Loysnin er, at tað verður skapt eitt talgilt undirstøðukervi í Føroyum at senda rokningar millum ognara og skuldara. Hetta varð skapt í 2006. Fóroyska undirstøðukervið er knytt í danska undirstøðukervið, sum uttan iva, sum frálíður, verður knytt í eitt heilt evropeiskt kervi.

Talgilda undirstøðukervið til talgildar rokningar

Talgildar rokningar eru bygdar upp um eitt VANS-undirstøðukervi, sum svarar til eitt slag av talgildum postverki. VANS-undirstøðukervið er KT-veitarar, sum taka ímóti talgildum rokningum frá ognarum og senda tær víðari talgilt til rætta skuldaran (í hesum føri landið).

Fyri at halda stýr á, hvør býr í hvørjum postøki, er ein sentral adressuskrá. Á postøkinum heldur VANS-útbjóðarin skil á, hvør býr hvar. Í hesum føri er bústaðaradressan eitt GLN-staðarnummarr, sum er eintýðuga nummarið nevnt í § 4 í lógaruppskotinum. Føroyar hava fngið tillutað sín nr. blokk í GLN-staðarnummarrøðini. Allir landsstovnar, sum brúka

Búskaparskipan landsins, hava fingið sít GLN-nr. Tey eru á heimasíðuni hjá Gjaldstovuni og á heimasíðunum hjá P/f Elektron og Sp/f FarPay.

Fyrimunirnir við VANS-undirstóðukervinum eru, at fyritökunum, sum senda, og skuldarunum, sum fáa rokningar, bara nýtist at hava eitt samskiftispunkt, tað er VANS-útbjóðarin. Í lögini verður tað kallað rokningahandfaringarstøðin.

Tá ið ognari sendir talgilda rokning, upplýsir hann í sendingini, hvat GLN-staðarnummar rokningin skal verða send til. Rokningahandfaringarstøðin sendir so rokningina til rætta viðkomandi.

Talgildu rokningarnar, sum landið móttetur, eru í dag í OIO-XML-sniðinum, men ætlanin er, at landið skal nýta tað nýggjara OIO-UBL-sniðið, sum kann innihalda fleiri upplýsingar enn OIO-XML-sniðið. Ognarin ger avtalu við sína rokningahandfaringarstøð um, hvørjum sniði talgildu rokningarnar verða sendar til rokningahandfaringarstøðina, og handan veit, at tá ið talgilda rokningin verður send víðari til landið, skal hon vera í t.d. OIO-UBL-sniðinum.

Hesar talgildu rokningar eru settar soleiðis upp, at Búskaparskipan landsins sjálvvirkandi og feilfrítt tulkar og skrásetur t.d.:

- hvør er ognari,
- upplýsingar um rokningina, t.d. rokningarnr., gjaldsupphædd, mvg,
- hvat veitingin snýr seg um (vørulinjur),
- hvør er móttakarastovnur, og hvør hevur bílagt vøruna.

Er gjaldslykil partur av talgildu rokningini, sendir Gjaldstovan hesa aftur til ognaran – umvegis rokningahandfaringarstøðina hjá veitaranum – og ognari kann sjálvvirkandi skráseta hesi inngjöld í roknskaparskipan síni.

Munandi fyrimunir við talgildum rokningum

Fyrimunirnir við talgilt at handfara rokningar frá ognarum, tá ið rokningin verður send búskaparskipanini hjá almenna stovninum talgilt, eru:

- Fyri landið: Tað slepst undan handaligari avgreiðslu, og fyritreytir eru til staðar fyri skjótari avgreiðslu enn nú. Tað verða færri feilir, tí tað slepst undan handaligari viðgerð. Harafturat minkar tórvurin á skjalagoymslu til roknskaparskjöl.
- At verkgongdin – frá tí at ognarin sendir rokningina talgilt, til almenni stovnurin hevur flutt gjaldið inn í peningastovnskervið – fer fram talgilt, fer at tryggja, at vandin fyri menniskjaligum feilum at handfara rokningina og útgjaldið fellur burtur.
- Fyri ognaran: Skjótari avgreiðsla – bæði hjá ognara og hjá almenna stovninum – ger, at tíðin, til ognarin hevur gjaldið í hendi, verður stytt.
- Rokningardepinin kann para gjaldið saman við upprunaligu rokningini, so ognari kann móttaka gjaldið sjálvvirkandi, og gjaldið kann sjálvvirkandi verða bókað í bókhaldinum hjá ognara. – Fyri seljaran er hetta í dag stórsta umsitingarliga sparingin.
- Samfelagsliga fær loysnin stóran týdning. Landið slóðar fyri eini føroyaskari loysn, sum kommunur og privat virkir eisini kunnu nýta.

Stuttur samandráttur

Eingin lóggáva er um talgildar rokningar, men lógaruppskotið er eitt uppískoyti til roknskaparlögina (Ll. nr. 33 frá 23. mars 1994) og roknskaparkunngerðina (Kunngerð nr. 22

frá 14. mars 2007), sum eru. Roknskaparlógin, sum er, er rammulög, sum fram um alt verður fullgjörd við roknskaparkunngerðini frá 2007 og við roknskaparrundskrivinum frá 2001.

Endamálið við hesum lógaruppskoti er at stuðla uppendir tær ásetingar í roknskaparkunngerðini frá 2007, sum fata um at menna at talgilda almenna roknskaparverkið og um meira sjálvvirkandi roknskaparligar skrásetingar, tí tað minkar um tilfeingisnýtsluna í almenna roknskaparverkinum til endurtókuuppgávur og minkar um vandan fyri feilum.

Hildið verður eisini, at ognarar, veri seg almennir stovnar, fysiskir ella lögfrøðiligrar persónar, fáa rokningar sínar skjótari viðgjörðar í almenna roknskaparverkinum, og gjaldningin fyri rokningina verður skjótari á kontu hjá ognaranum.

Høvuðsinnihaldið í uppskotinum er:

- Hvør kemur undir lógaruppskotið (stovnar o.o., sum almennu roknskaparreglurnar fata um og ognarar teirra).
- Hvæt skulu ognarar senda landinum (talgilda rokning).
- Hvør handfer talgildu rokningarnar (rokningahandfaringarstøð, búskaparskipanir hjá ognara og skuldara).
- Hvørjir möguleikar eru at senda talgilda rokning (frá búskaparskipan til aðra umvegis rokningahandfaringarstøð, ella frá portalí, umvegis rokningahandfaringarstøð).
- Hvørjar upplýsingar skal landið (keyparin) lata ognaranum, fyri at ognarin kann senda talgilda rokning.
- Hvæt hendir, sendir ognarin ikki talgilda rokning (gjaldið fyri rokningina verður hildið aftur, til viðurskiftini eru komin í rættlag).
- Nær verður lógin sett í gildi, og nær skulu ymisku ognararnir senda landinum talgildar rokningar.

Alment um at talgilda roknskaparverkið

Almenna roknskaparverkið hefur sum eitt mál, at tað mest möguligt skal virka talgilt, við so lítlari tilfeingisnýtslu sum möguligt og vera so sjálvvirkandi sum möguligt. Hetta málið er skjalfest í roknskaparkunngerðini (Kunngerð nr. 22 frá 14. mars 2007 um roknskaparverk landsins o.t.). Í roknskaparkunngerðini er m.a. meira nágreinað ásett, at roknskaparligar skrásetingar skulu, alt tað ber til, vera sjálvvirkandi og byggja á dátur, sum eru fluttar talgilt, og at roknskaparskjöl skulu talgilt verða tengd at skrásetingini, og tað skal á ómakaleysan hátt vera gjörligt at koma frá roknskaparligu skrásetingini til roknskaparskjalið.

Fyritreytin fyri eini talgildari viðgerð av rokningum frá ognarum er:

1. at landið hefur eina KT-skipan, sum talgilt kann handfara rokningar frá veitarum, og
2. at rokningar talgilt kunnu sendast millum ognara og skuldara – umvegis eitt talgilt undirstøðukervi.

Fyri góðum 13 árum síðani tók Gjaldstovan eina KT-skipan – rokningaverkgongdarskipan - í nýtslu, sum:

1. sjálvvirkandi kann skráseta talgildu dáturnar í rokningini
2. kann vísa rokningina í lesbarum sniði
3. kann halda skil á teimum ymsu leiklutunum (hvør skal gera hvat) og
4. kann handfara tær tilgongdir, sum ein rokning skal ígjøgnum, frá tí hon er móttikin, til hon verður goldin.

Verður rokningin ikki send í talgildum sniði, ger Gjaldstovan lutvist handaliga pappírs-rokningar og rokningar, sendar við teldubrævi, um til talgildar rokningar, og sum verða innlisnar í rokningaverkgongdarskipanina í Búskaparskipan landsins til meiri viðgerð.

Tíðin hevur leingi verið búgvín at fara til næsta stig, sum er at leyfa um hesa handligu viðgerð av pappírsrokningum og rokningum, sendar við teldubrævi, og í staðin senda rokningina í talgildum sniði beinleiðis inn í Búskaparskipan landsins.

Fortreytin fyri hesum var, at eitt talgilt undirstóðukervi varð ment, sum kundi senda rokningar millum ognara og skuldara.

Gjaldstovan sendi fyri 11 árum síðan uppgávuna í útboð at menna eina rokningahandfaringarstøð, sum skuldi vera bindiliðið millum ognara og skuldara. Hildið var, at tað var rættast at menna loysnina utan um tað almenna KT-kervið, so at tað privata eisini kundi fáa gleði av loysnini. P/f Elektron hevði besta boðið og fekk uppgávuna. Nógvir ognarar hava roynt loysnina, kallað Rokningadepilin, í 11 ár, og loysnin virkar eftir ætlan. Í dag er eisini annar privatetur veitari, Sp/f FarPay, ið býður somu gjalda- og rokningahandfaringartænastur.

Loysnin er nú so væl roynd í verki, at hildið verður, at tað er forsvarligt at seta tað sum eitt lögarkrav at senda talgildar rokningar.

Nevnast kann eisini, at fleiri størri kommunur og størri vinnuvirkir nýta somu mannagongdir at viðgera kreditorrokningar sum Búskaparskipan landsins og hava tí sama ágóða av lógaruppskotinum sum almennu Føroyar.

Viðmerkingar til lógaruppskotið

Aftast í viðmerkingunum til lógaruppskotið er ein orðalisti, ið greiðir frá týdninginum á sumnum hugtökum/skipanum o.ø., sum verða nýtt bæði í lógartekstini, í almennu viðmerkingunum til lógaruppskotið og í serstøku viðmerkingunum til ymsu greinirnar í lógaruppskotinum.

Ummæli

Hesin áhugafelagsskapur hevur fngið lógaruppskotið til hoyringar:

Fíggjarmálaráðið og Gjaldstovan hava samskift við Vinnuhúsið/Føroya Arbeiðsgevarafelag um lógaruppskotið. Vinnuhúsið/Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur latið inn viðmerkingar til lógaruppskotið (fylgiskjal X).

Vinnuhúsið hevur áður spurt, hvør kostnaðurin er at senda talgildar rokningar til tað almenna. Í mars 2011 broytti P/f Elektron, sum til 2015 var einasti rokningadepil (rokningahandfaringarstøð) í Føroyum, prísmyndil sín. Íbindingargjald, mánaðargjald og gjald pr. faktura, sum varð sendur millum tveir føroyskar partar, varð tikið av. Tað vil siga, at farnu 6 árini hevur tað verið ókeypis at senda talgildar fakturar. Rokningadeplarnir taka gjald fyri aðrar tænastur, t.d. fyri at veita talgildar upplýsingar um inngjøld.

Vinnuhúsið setti spurnartekin við, at raksturin av rokningadeplinum verður latin einari fyritøku, sum hevur monopol uppá uppgávuna.

Fíggjarmálaráðið hevur greitt frá, at ætlanin er at bjóða út uppgávuna “at vera rokningahandfaringarstøð sambært § 3 í lógaruppskotinum” (at vera knútapunktið hjá landinum við allar veitarar). Einstaki veitarin til tað almenna er tó ikki tvungin at velja júst hender veitara at senda talgildar rokningar gjøgnum. Tann einstaki veitarin kann velja tveir fóroyiskar veitarar – P/f Elektron ella Sp/f FarPay – og teir donsku, sum eru. Veitarin kann eisini velja at nýta ymsu rokningaportalarnar, sum rokningahandfaringarstøðir og onnur bjóða. Talan er bæði um fóroyiskar og um danskar loysnir. – Men allar hesar loysnir vilja senda víðari til ta rokningahandfaringarmiðstøð, sum landið er knýtt at.

Vinnuhúsið vísir eisini á, at tey meta tað vera av alstórum týdning, at kunnað verður væl um týdningin og avleiðingarnar av at seta í verk lógaruppskotið. Vinnuhúsið býður sær til at vera við í hesum kunningarátaki.

Fíggjarmálaráðið hevur greitt frá, at ein kunningarskiva/tænastudepil verður gjørd/ur, har fyritøkur og einstaklingar kunnu leita sær hjálp um t.d. nýtslu av rokningaportalum, og um hvørjir möguleikar eru at senda talgildar rokningar til landið. Skipað verður eisini fyri kunningarátaki – saman við Vinnuhúsinið – har KT-veitarar; veitarar, ið senda talgildar rokningar og umboð fyri landið vera við.

Fíggjarmálaráðið hevur greitt frá, at í eini tillagingartíð verða tíðarfrestirnar fyri, nær ymsu veitararnir skulu senda talgildar rokningar til landið, ikki tulkaðar strangt. Hetta tí at tað eru í høvuðsheitum 3-4 fóroyiskar KT-fyritøkur, sum skulu gera neyðugu tillagingarnar í roknskaparskipanum hjá veitarum. Veitarin skal kunna vísa á, hvørja loysn hann ætla at nýta, og at tilgongdin er sett í verk.

Kap. 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

Avleiðingarnar eru:

Jaligar:

- 1) at ognarar og landið spara handaligt arbeiði, og so statt verða skaptar munadyggari fyrisitingar á báðum síðum.
- 2) at tað verða skaptar fyritreytir fyri, at landið rindar rættstundis.
- 3) at tað verða skaptar fyritreytir fyri rættari skrásetingum.
- 4) at gjaldsparturin eisini verður gjørdur munadyggari hjá ognara, og hervið kann ognari spara arbeiði.
- 5) at stórar privatar fyritøkur eisini kunnu nýta loysnina og senda rokningar og gjaldiningar sínámillum.
- 6) at rokningahandfaringarstøðin kann vera karmur um annan skipaðan dátuflutning.
- 7) at vit við hesi loysnini hava bundið okkum í danska rokningahandfaringarundirstøðukervið, sum verður knýtt í eitt evropeiskt kervi.

Neiligar:

- 1) at ognarar, sum skulu senda rokningar beinleiðis talgilt, skulu broyta verandi KT-skipanir. Tað er torført hjá Fíggjarmálaráðnum at meta um hesa útreiðslu, tí ráðið ikki kennir, hvat tað krevur av hvørji einstakari loysn at leggja um.
- 2) at ognarar, sum senda krøvini gjøgnum portalin hjá eini rokningahandfaringarstøð, mega skráseta krøvini bæði í rokningahandfaringarstøðini og í egnari roknskaparskipan. Bert fáir ognarar nýta henda framferðarhátt.

Fíggjarligar avleiðingar

Neyðugt er ikki hjá tí almenna at menna nýggja KT-skipan fyri at seta lógaruppskotið í verk. Búskaparskipan landsins hevur í fleiri ár verið før fyri at taka ímóti talgildum rokningum.

Verandi rokningahandfaringarstøðir, ið privatar fyritøkur í Føroyum reka (P/f Elektron og Sp/f FarPay), eru longu mentar og taka longu ímóti talgildum rokningum frá fleiri ognarum, sendar Búskaparskipan landsins. Fleiri danskir ognarar senda eisini rokningar um rokningahandfaringarstøðina hjá P/f Elektron. Tí skal eingin KT-skipan mennast, sum ikki er í dag.

Í 2015 eru viðgjørðar umleið 150.000 rokningar í Búskaparskipan landsins, umframt 50.000 rokningar frá Føroya Tele. Talið av viðgjørðum rokningum er vaksið úr umleið 100.000 rokningum í 2007 til 150.000 rokningar í 2015, uttan at fleiri fólk eru sett at fáa rokningarnar skrásettár í Búskaparskipan landsins. Stórsta sparingin er tó, at avgreiðslurnar av kreditorrokningum á ymsu stovnunum verða munadyggari.

Gjaldstovan hevur gjort eina uppgerð, sum gevur ábending um, hvussu nógvir ognarar koma undir lógina.

Rokningar	Ognarar	Rokningar til samans	Prosent av rokningum til samans	Nær gildi	Viðmerkingar
>1000	23	60.000	39	1. juni 2017	20 av 23 senda talgildar rokningar.
1000-500	29	21.000	14	1. august 2017	17 av 29 senda talgildar rokningar.
500-100	134	30.000	20	1. oktober 2017	42 av 134 senda talgildar rokningar.
100-25	355	18.000	12	1. desember 2017	24 føroyskir av 355 kreditorum senda talgildar rokningar.
25-0	5700	23.000	15		Nakrir teirra senda longu talgildar rokningar.
Til samans	6.243	152.000			

Í 2016 voru umleið 55 % av øllum rokningum, sum vórðu sendar landinum, talgildar. Við at seta lögarkrav um at senda landinum talgildar rokningar, verður hildið, at tað ber til at náa einum máli um at móttaka umleið 85-90 % av øllum rokningum talgilt.

Uppgerðin omanfyri er grundað á bókhaldið hjá Gjaldstovuni í 2015. Tað eru einstök kreditorabókhald, sum ikki eru í Búskaparskipan landsins, t.d. apotekini og Rúsdrekkasølan. Leysla mett, so verða á hvørjum ári okkurt um 30 túmund rokningar goldnar uttan um Búskaparskipan landsins. – Afturat hesum sendir Føroya Tele á hvørjum ári umleið 50.000 rokningar talgilt til landið.

Tað sæst í talvuni, at 23 veitarar senda umleið 40 % av rokningunum, sum verða sendar landinum. Hesir veitarar senda flest allir talgildar rokningar longu í dag. Í bólki 2 og 3 – veitarar, sum hvört ár senda landinum ávikavist millum 500 – 1.000 og millum 100 – 500 rokningar - eru eisini fleiri, sum senda talgildar rokningar í dag, men tað er serliga her, at lutfalsliga lítil orka skal til fyri at fáa fatur á einum stórum parti av vinninginum við at seta í verk lögina um talgildar rokningar.

Talvan víðir eisini, at tað eru nógvir ognarar, sum senda fáar rokningar. Soleiðis senda 5.000 ognarar bara 12.000 rokningar. Í miðal okkurt um 2,5 rokningar hvør. Umleið 2.500 senda landinum bara eina rokning um árið.

Samfelagsliga liggja nógv stórrí menningarmöguleikar í loysnini enn tað, sum kemur undir hesa lógina. Fleiri av stóru fóroysku kommununum og stórru vinnuvirkjunum móttaka í stóran mun talgildar rokningar í dag og vilja njóta ágóðan av, at talgild fakturering verður mátin, rokningar verða sendar.

Aðrar avleiðingar

Mett verður, at uppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar við sær, t.e. umhvørvisligar, sosialar, altjóða ella aðrar avleiðingar. Og tó pappírnýtslan – brævbjálvar og pappír – verður munandi minni.

Samanumtikið:

	Fyri landið/lands-myndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss/øki í landinum	Fyri ávíasar samfelagsbólkar/felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar/búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
Umhvørvisligar avleiðingar	(ja)*)	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar				Nei	

*) Pappírnýtslan – brævbjálvar og pappír – verður munandi minni.

Kap. 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1

Í § 1 er allýst, hvør ið er undir lögini. Talan er um viðskifti millum ognara og skuldara, sum eru undir § 2, stk. 1 í Ll. nr. 33 frá 23. mars 1994 ”um landsins almenna roknskaparhald v.m.” (roknskaparlógin). Í roknskaparlógin er allýst, at hon er gallandi fyri alla landsumsitingina, t.e. allar landsstovnar og stovnar o.a., har rakstrarætlanin er tикиn við á játtanarlög. T.e. at lögini er eisini fyri almennar stovnar, sum enn ikki brúka Búskaparskipan landsins.

Í § 1 verða partarnir, ávikavist landið og ognari, allýstir. Landsstovnur kann bæði vera skuldari og ognari. Sum skuldari skal hann fáa talgildar rokningar frá ognara, og sum ognari skal hann senda øðrum landsstovni talgildar rokningar.

Til § 2

Uppskotið til lög um talgildar rokningar er orðað við íblástri í §§ 7 og 12 í “Lov nr. 1203 af 27. december 2003 om offentlige betalinger m.v.” og “Bekendtgørelse nr. 991 af 7. oktober 2004 om elektronisk afregning med offentlige myndigheder”.

Í § 7, stk. 2, í nevndu donsku lög er ásett, at fíggjarmálaráðharrin kann áseta reglur um, hvussu viðurskifti millum veitara og almennar myndugleikar verða avgreidd, herímillum at almennir myndugleikar kunnu halda aftur gjaldi, lýkur veitari ikki tær reglur, sum fíggjarmálaráðharrin hevur ásett.

Við veitara verður her bert hugsað um teir veitarar, sum eru ognarar hjá almennum stovnum, tí almennir stovnar hava gjort eina privatrættarliga avtalu við ognaran. T.e. teir hava selt vörur og tænastur o.líkn. til almenna stovnin. Hesar ásetingar galda ikki avtalur, sum longu eru gjördar, áðrenn lógin verður sett í verk. Eisini verður í viðmerkingunum til donsku lóginna víst á, at seinkað gjald til veitara, tí veitari hevur ikki fylgt teim ásetingum, sum fíggjarmálaráðharrin hevur ásett, kunnu ikki hava við sær, at brot er gjort á ásetingarnar í keypilóginum um at mishalda gjaldsavtalum, tá ið goldið soleiðis verður ov seint. At tilíkt gjald verður útsett, kann tí ikki hava við sær, at morarentur verða at gjalda.

Ásetingarnar í § 2 seta ikki úr gildi 5-ára fyrningafreistina fyri avtalur um sölum av vörum og tænastum, sum ásett í galldandi lög, “Lov nr 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer”. T.v.s. fyrningafreistin verður ikki longd, tí tað almenna ikki rindar eina rokning, sum ikki verður send talgildum sniði. Tað, at veitarin kann nýta eina alnótarsíðu at skráseta sína talgildu rokning í, í staðin fyri at tillaga sína roknskaparskipan, merkir, at tað ber til at halda ásetingarnar í lóginu uttan at gera kostnaðarmiklar tillagingar av egnari roknskaparskipan.

Til § 3

Í § 3 er ásett, at ognari skal senda talgildu rokningina umvegis eina góðkenda rokningahandfaringarstøð, sum virkar sum skipað postskrivstova, ið tryggjar, at talgildu rokningarnar verða rætt miðlaðar millum búskaparskipanirnar hjá ognara og hjá skuldara (her landið).

Fyrimunirnir við eini rokningahandfaringarstøð eru, at fyritökurnar, sum senda, og skuldararnir, sum fáa rokningar, bara nýtast at samskifta við ein, t.e. tann, sum veitir rokningahandfaringarstøðina. Eisini tryggjar rokningahandfaringarstøðin, at tær talgildu rokningarnar, ið verða sendar frá ognarum til landið, verða sendar í júst tí sniðnum, sum landið hevur biðið um.

Rokningahandfaringarstøðirnar, sum P/f Elektron (Rokningadepilin) og sp/f FarPay reka, bjóða ognaranum tveir mátar at senda talgildar rokningar til landsstovnar. Antin sendir búskaparskipanin hjá ognaranum talgildar rokningar beinleiðis til búskaparskipanina hjá landsstovnum, ella kann ognarin fara inn á ein rokningaportal. Talan er um eina alnótarsíðu, har brúkari kann leita sær inn á eina skrásetingarmynd. Í hesi skrásetingarmynd skrásetur brúkarin handliga nakrar upplýsingar um fysiska rokning, ið síðani verður gjørd um til eina talgilda rokning. Rokningahandfaringarstøðin sendir so hesa umgjørdu talgildu rokning til búskaparskipanina hjá landinum.

Tað er tí ikki givið, at ognarin tillagar búskaparskipan sína, so hon kann senda talgildar rokningar til búskaparskipanina hjá landinum.

Tað kunnu vera nógvar støður, sum gera, at ognari heldur skrásetur rokningarnar beinleiðis á einum portal, sum miðlar rokningina víðari. Tað kann vera tí, at ognari ikki hevur skipað bókhald, ella at fíggjarligi kostnaðurin av at knýta búskaparskipanina til rokningahandfaringarstøðina er ov høgur borið saman við hvussu nógvar rokningar, hann sendir landinum. Ein av tænastuveitingunum, sum rokningahandfaringarstøðin bjóðar, er ein portalur, har ognari beinleiðis (handliga) kann skráseta rokningina til almenna stovnin. Tað finnast eisini aðrir rokningaportalar. Summir rokningaportalar eru ókeypis at nýta (www.rokningadepilin.fo; www.farpay.fo; www.virk.dk og www.sproom.net), meðan summir rokningaportalar taka eindarkostnað pr. senda rokning ella mánaðargjald, um brúkarin nýtur summar av teim funkum, sum lætta um avgreiðsluna at nýta slíkan rokningaportal (www.fakturaservice.dk og www.sproom.net).

Portalloysnin er ein liðilig loysn, sum skapar fleiri möguleikar. T.d. kann hugsast, at ein, sum fórir bókhald, skrásetur á portalinum fyrir fleiri smáar fyritøkur.

Sambært stk. 3 skal landsstýriskvinnan góðkenna rokningahandfaringarstøðir. Endamálið við ásetingini er at tryggja, at tað eru skipað viðurskifti, og at tænastustigið er nøktandi. Verður avtala gjørd við eina rokningahandfaringarstøð um at senda talgildar rokningar til Búskaparskipan landsins, skal henda taka ímóti frá öllum teimum, sum skulu senda landinum talgildar rokningar. Tað verður eisini eitt krav, at rokningaportalurin, sum er knýttur at hesi rokningahandfaringarstøð, skal kunna hefta við skjöl (pdf, tiff o.líkn.), soleiðis at ein veitari kann skriva ein einfaldan talgildan faktura við einari vørulinju og síðani hefta upprunafakturan við (í t.d. pdf-sniði) og senda hann sum part av talgildu rokningini. Tað vil siga, at hesin veitari sleppur undan at tillaga roknskaparskipan sína. Hinvegin er ikki givið, at slík loysn gevur veitaranum inngjaldið talgilt retur, men summir av donsku rokningaportalunum (t.d. www.sproom.net) megna eisini hendan partin.

Ásetingin skal tryggja, at talgilda rokningin tókniliga hevur heilt ávist snið – at skilja soleiðis, at talgildar rokningar kunnu verða settar upp ymiskliga, og at tað eru fleiri tókniligr standardir. Í Føroyum verða talgildu rokningarnar í dag í høvuðsheitum settar upp eftir OIO-XML sniðinum, sum er tað sniðið, sum danir nýttu frá 2005 til 2011. Danir nýta nú eitt snið, sum verður kallað OIO-UBL. Hetta sniðið kann innihalda fleiri og øðrvísi upplýsingar, enn OIO-XML sniðið. Í teirri kunngerð, sum landsstýriskvinnuni verður heimilað at áseta neyvari reglur í, kann hon áseta, hvørt sniðið skal vera OIO-XML ella OIO-UBL. Føroysku rokningahandfaringarstøðirnar megna at gera neyðugu konverteringarnar av sendu talgildu rokningunum, soleiðis at veitarin sendir í OIO-XML sniði, men móttakarin fær hana í OIO-UBL sniði. Og umvent.

Vit hava við føroysku loysnini bundið okkum í danska VANS-kervið, so vit bæði kunnu senda og móttaka talgildar rokningar til og úr Danmark.

Í stk. 4 er heimildin hjá landsstýriskvinnuni at áseta innihaldið í samskiftisstandardinum. Viðkvæmar dátur sbrt. persónsdátulóginí eiga ikki at verða sendar um rokningahandfaringarstøðina.

Til § 4

Greinin fatar um upplýsingaskylduna, ið landið (bíleggjarin) hevur móti ognaranum, sum skal senda talgildar rokningar. Hesar upplýsingar eru avgerandi fyrir, um ognarin kann senda

talgildar rokningar, og um skuldarin eftirsíðan fær avgreitt talgildu rokningarnar skjótt og væl. Upplýsingin sbrt. nr. 3 skal verða nýtt at beina rokningina til rætta persónin í Búskaparskipan landsins. Gjaldstovan ásetur nøvnini á brúkarum, sum kunnu verða nýtt.

Tann í nr. 4 umrødda eyðmerkingarupplýsing um útreiðsluna kann verða nýtt at knýta eina kontering at sær.

Sbrt. stk. 2 er tað landsstýriskvinnan, ið tillutar almennum stovnum eitt eintýðugt nummar (GLN-staðarnummar). Tað er ikki longur eitt krav at senda til eitt GLN-staðarnummar, um bæði veitari og keypari eru fóroyskir. Tá kann v-talið hjá keypara verða nýtt. Verður talgilda rokningin send úr Danmark, er tó neyðugt at nýta GLN-staðarnummarið, tí donsku skipanirnar góðtaka ikki sniðið/longdina á v-talinum.

Til § 5

§ 5 er um skylduna hjá ognaranum at nýta tær upplýsingar, sum almenni stovnurin sbrt. § 4 skal lata ognaranum, tá ið ognari skal senda landinum talgilda rokning. T.d. letur landið ikki ognaranum sítt GLN-staðarnummar, so kann ognarin ikki senda talgildar rokningar.

Í stk. 2 og 3 er ásett, at sendir ognarin ikki talgilda rokning, og letur hann ikki landinum tær upplýsingar, sum eru latnar honum í sambandi við bíleggingina, kann landið halda gjaldinum aftur fyrir veitingina. Tó Treytað av, at landið hevur hildið sína upplýsingaskyldu sbrt. § 4.

Endamálið við heimildini at halda gjaldi aftur, til veitari sendir talgildar rokningar er, at landið skal ikki hava eyka útreiðslur av at seta handlig tiltök í verk, tí veitarin ikki heldur ásetingarnar í hesi lög. Tað eru í lötuni tvær tekniskar loysnir, tá ið veitari skal senda talgildar rokningar. Onnur er, at veitarin tillagar sína rokskaparskipan at senda talgildar rokningar beinleiðis til almennu rokskaparskipanina. Hin er, at veitarin onga broyting ger í sína rokskaparskipan, men fer inn á eina alnótarsíðu, og skrásetur nakrar upplýsingar um sína pappírsrokning, sum soleiðis verður gjörd um til eina talgilda rokning. Her eru fleiri slíkar at velja ímillum. Fleiri teirra eru ókeypis.

Av tí at talan er um nýggja faktureringsmannagongd, sum veitarar skulu venja seg við, verður ásetingin um at halda gjaldi aftur, ikki handhevjað strangliga í eini skiftistíð uppá nakrar fáar mánaðir eftir, at lógin er sett í gildi. Sambært § 6 hevur landsstýriskvinnan eisini heimild at áseta, at veitarar, ið senda fáar rokningar, kunnu sleppa undan at senda talgildar rokningar.

Í stk. 4 er ásett, at fremur landið sína heimild sbrt. stk. 2, skal tað greiða ognara frá hesum, og hvat skal til fyrir at fáa viðurskiftini í rættlag.

Til § 6

Landsstýrismaðurin kann í kunngerð áseta frávik frá kravinum um at senda rokningar talgilt til ognarar, sum árliga bara senda landinum fáar rokningar.

Sum umrøtt í viðmerkingunum til § 3, eru tveir mátar at senda talgildar rokningar til almennar stovnar. Antin sendir rokskaparskipanin hjá ognaranum talgildar rokningar, ella fer ognarin inn á ein rokningaportal og skrásetur upplýsingar um rokningina, og hesar upplýsingar verða gjördar um til eina talgilda rokning.

Sjálvandi er støðan tann, at tað eru ognarar, sum senda landinum so fáar rokningar, at tað verður torfört at fáa teir at brúka rokningaportalloysnina. Í nøkrum fórum er tað eisini

órímiligt krav. Tí er eisini minstamark fyri, nær tað er rímiligt at krevja, at ognarar brúka rokningaportalloysnina. Minstamarkið verður hildið at vera umleið 2 rokningar um mánaðin. Landsstýrismaðurin hevur í hesi greinini heimild at áseta, at ognarar, sum liggja undir einum ávísum tali av rokningum til almennu stovnarnar, kunnu framhaldandi senda pappírsroknigar. Av tí at lógin verður stigvist innförd sbrt. § 7, er skilagott at bíða at áseta hetta minstamarkið, til vit hava fleiri royndir av, hvussu tað eydnast at innföra loysnina.

Til § 7

Áseting um ígildiskomu. Lógin verður sett í gildi 1. maí 2017. Lógin verður sett í verk stigvist.

Hjálagt skjal:

Skjal 1: Ummæli frá Vinnuhúsinum

Fíggjarmálaráðið, 1. februar 2017

Kristina Háfoss
landsstýrismaður

/Bjarni Askham Bjarnason

Orðalisti

Búskaparskipan landsins: búskaparskipan, sum Gjaldstovan hevur ábyrgd av at menna, reka og halda, sbrt. kunngerð nr. 22 frá 14. mars 2007 “um roknskaparverk landsins o.t.”. Sambært somu kunngerð, skulu stovnar, sum eru við á játtanarlög, nýta Búskaparskipan landsins.

Talgild rokning/elektronisk handfaring: tað óvugta av eini talgildari rokning er ein fysisk rokning, ið tú heldur á hondum. Talgilda rokningin er heldur ein fíla, ið verður send um alnótina. Talgilda rokningin verður í Búskaparskipan landsins send elektroniskt frá einum málsviðgera til annan. Teldubræv boðar málsviðgeranum frá, at nú hevur hann talgilda rokning at viðgera. Málsviðgerðin sær eina mynd av rokningini, sum er knýtt at skrásetningini, ið hann verður biðin um at fremja. Men málsviðgerðin fær ikki eina fysiska rokning í hondina. Hann skal heldur ikki bera eitt skjal til næsta málsviðgera ella goyma skjalið í skjalagoymslu.

Elektronisk verkgongd/elektronisk handfaring: sí omanfyri. Talgilda rokningin er ikki í fysiskum skapi. Rokningin verður ikki borin. Hon verður send elektroniskt í búskaparskipanini. Rokningin ella skjalið verður ikki goymt í skjalagoymslu. Skjalið verður goymt í búskaparskipanini.

GLN-staðarnummar: GLN-staðarnummarið er elektronisk adressa/elektroniskur postkassi, sum talgildar rokningar, umvegis rokningahandfaringarstøð, verða sendar til. GLN er stytting av Global Location Number, eitt eintyðugt tal, ið eyðmerkir ávísan skuldara.

Landið: landsstovnur, grunnur e.tíl. sum eiga at vera á lögtingsfíggjarlóginu.

Ognarar: kreditorar ella veitarar. Fysiskir persónar, lögfrøðiligrar persónar og almennir stovnar, ið senda øðrum almennum stovnum rokningar.

OIO: Styttig fyrir Offentlig Information Online. Endamálið er at stovnseta felags standard fyrir almennan KT-arkitektur í Danmark og á henda hátt tryggja, at almennar skipanir samvirka á munadyggan hátt.

OIO-XML: merkir, at standardurin er ein útgáva, sum danska Videnskabsministeriet hevur allýst.

Portalur: her skal tað verða skilt sum alnótarsíða, har brukari kann leita sær inn á eina skrásetingarmynd. Í hesi skrásetingarmynd skrásetur brúkarin handliga nakrar upplýsingar um fysiska rokning, ið síðani verður gjörd um til eina talgilda rokning. Ognarar, sum ikki senda talgildar rokningar beinleiðis úr egnari roknkaparskipan, kunnu nýta hesa loysnina. Rokningaportalurin hjá Rokningadeplinum (P/f Elektron) hevur eina kundaskrá, har flestu v-töl kunnu veljast, herímillum stovnarnir sum nýta Búskaparskipan landsins. Eisini ber til at gera eina vøruskrá í Rokningaportalinum, so endurskrásetingin kann verða avmarkað. Aðrir rokningaportalar, so sum Sproom.net og Fakturaservice.dk, hava aðrar funkur, ið kunnu lætta um.

Rokningahandfaringarskipan: annað orð fyrir elektronisku verkongdina. Ein partsskipan í Búskaparskipan landsins verður nevnd rokningaverkongdin. Henda partsskipan verður nýtt til at handfara talgildar rokningar.

Rokningahandfaringarstøð (VANS-center): talan er um KT-skipan, sum er ment at kunna taka ímóti talgildum rokningum frá ognarum, og sum kann senda skuldaranum talgildu rokningina. Annað orð fyrir rokningahandfaringarstøð kundi verið rokningadepil ella rokningahandfaringarmiðstøð/sentralur, men talan er ikki um ein stovn ella eina skrivstovu. Talan er um eina tókniliga skipan, sum er knytt í alnótina og sum miðlar millum ymsar búskaparskipanir. Á útlendskum máli verður rokningamóttökuskipanin nevnd VANS-center (Value Added Network Service). Rokningahandfaringarstøðir verða riknar av privatum fyritökum. Føroyiske rokningahandfaringarstøðir eru Rokningadepilin/Elektron og FarPay.

Skuldarar: debtorar. Almennur stovnur, ið fær talgilda rokning.

Talgilt: digitalt. Tað mótsætta av einum talgildum skjali, er eitt fysiskt skjal, sum verður hildið í hondini.

Tilfeingisnytsla: hugsað verður um starvsfólkaorku og annað tilfeingi.

XML: á enskum eXtensible Markup Language. XML er ein viðurkendur standardur at seta upp dátur, sum verða sendar millum ymsar KT-skipanir (hugsað verður um, at tókniligir plattformar, stýrisskipanir og dátugrunnar eru ikki-sambæriligrar, men tó kunnu tey senda dátur sínámillum, verður tað gjört sbrt. XML-standardinum).

UBL: á enskum Universal Business Language. Síðani 2011 er hetta samskiftissniðið, sum talgildar rokningar í Danmark nýta. Hesin standardur verður eisini nýttur í øðrum norðanlondum og leggur seg upp at tí standardi, sum Evropasamveldið ætlar at nýta. – Rokningahandfaringarstøðir megna at konvertera talgildar rokningar í OIOUBL-sniði til OIOXML-snið, um móttakarin ynskir tað.